

Aika: 25.5.2022 klo 9.00-11.00

Paikka: Tampereen kaupunkiseutu, kh. Valimo, Kelloportinkatu 1 B

Osallistujat:

jäsenet:

Ikonen Anna-Kaisa, pj.
Kouhia Raimo, 1. vpj.
Heiska Mauri, 2 vpj.
Helimo Matti
Loukaskorpi Johanna
Markkanen Jouni
Nyman Anne
Pispala Kristiina
Raevaara Aarne
Repo Sirpa
Salmi Pekka
Viljanen Jussi
Österberg Pauliina

varajäsenet:

Jussila Anne-Mari
Orell Mari
Leppänen Aki
Krasniqi Brigita
Liimola Anne
Jäntti Aleks
Tuominen Jari
Salo Tanja
Kaleva Lassi
Virkkunen Katri
Porttikivi Ilkka
Koppanen Matti
Päivänen Maria

Muut osallistujat:

Nurminen Päivi
Pohjonen Juhani
Yli-Rajala Juha
Lehrbäck Minna

seutujohtaja, esittelijä, TKS
seutusihteeri, sihteeri, TKS
kuntajohtajakokouksen pj., Tampere
seutuassistentti/tiedottaja, TKS

Kutsuttu kokoukseen:

Kuusela Kaisu
Välimäki Jussi
Lippo Antti

seutusuunnittelupäällikkö, TKS, 58-59 §
seututietopäällikkö, TKS, 58-59 §
kehittämispäällikkö, TKS, 60-61 §

Pöytäkirjan tarkastus

Paikka ja aika Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä ____/____2022

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Paikka ja aika Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän toimisto

____/____2022

Todistaa

Juhani Pohjonen

Käsiteltävät asiat:

53 § KOKOUKSEN AVAUS	4
54 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	4
55 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA	5
56 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN	6
57 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT	7
58 § SEUDULLISET ELINKEINOVOYHYYKKEET, LÄHETEKESKUSTELU	8
59 § MAL4-SOPIMUKSEN SEURANTA VUODELTA 2021	12
60 § ILMASTOLAIN UUDISTAMINEN, LÄHETEKESKUSTELU	14
61 § SEUDULLISEN VÄHÄHIILISEEN KIERTOTALOUSSOPIMUKSEN VALMISTELU	17
62 § SEUTUHALLITUKSEN JA KUNTAJOHTAJAKOKOUKSEN TYÖ- JA SEMINAARIMATKA 31.8.- 2.9.2022	21
63 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT	23
64 § SEURAAVAT KOKOUKSET	24
65 § MUUT ASIAT	24
66 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	24

53 § KOKOUKSEN AVAUS

9.00

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

54 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

9.00-9.10

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu on lähetettävä viimeistään 7 päivää ennen kokousta. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä. Kokouskutsu lähetetään toimitielimen päättämällä tavalla jäsenille, henkilökohtaisille varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus ko. kokouksessa.

Seutuhallitus ja muut toimitielimet ovat päätösvaltaisia, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kokouksen esityslista on toimitettu sähköisesti 18.5.2022.

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 25.5.2022

Puheenjohtaja Ikonen:

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi.

Todetaan kokous päätösvaltaiseksi.

Päätös.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

55 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA

9.00-9.10

Pöytäkirjan laatii puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Pöytäkirjantarkastaja on valittu aakkosjärjestyksessä seutuhallituksen varsinaisten jäsenten joukosta.

Kuntayhtymä on ottanut käyttöön sähköisen, vahvaan tunnistukseen perustuvan allekirjoituspalvelun, jolla pöytäkirjat tarkastetaan ja allekirjoitetaan.

Seutuhallitus 25.5.2022

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Ikonen:

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa on Pekka Salmi.

Pöytäkirja tarkastetaan ja allekirjoitetaan sähköisessä allekirjoitusjärjestelmässä.

Päätös.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

56 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

9.00-9.10

Esityslista on toimitettu sähköisesti 18.5.2022.

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 25.5.2022

Puheenjohtaja Ikonen:

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

57 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT

9.00-9.10

Seutuhallituksen edellisen kokouksen 27.4.2022 toimeenpano

ASIA	TOIMEENPANO
Saavutettavuusohjelman rahoitus vuosille 2023-2025	Ohjelman toteuttaminen jatkuu suunnitelman mukaan.
Rakennesuunnitelman 2040 uudistaminen, lähetekeskustelu	Lähetekeskustelu huomioidaan lopullisessa työsuunnitelmassa. Kumppanikonsultin kilpailutus on ollut meneillään.
Joukkoliikenteen kehityskuva, lähetekeskustelu	Lähetekeskustelu huomioidaan lopullisessa työsuunnitelmassa.
Seutustrategian ehdotus, Tampereen kaupunkiseudun tulevaisuussiirtymä	Strategiaehdotus on ollut kuntien kommentoitavana 23.5. asti. Seuraava käsittely seutuhallituksessa. 22.6.2022, jolloin ehdotus lähetetään jäsenkuntiin hyväksyttäväksi.
Kuntayhtymän muutostalousarvio vuodelle 2022	Yhtymäkokouksen käsittelyssä 22.6.2022.

Seutupäivä järjestetään 1.6.2022 Tampere-talossa.

Kaupunkiseutu on antanut lausunnon väyläviraston investointiohjelmasta vuosille 2023-2030. (liite)

Väestö- ja työllisyystilasto huhtikuu 2022. Toimitetaan kokoukseen.

Kuntajohtajakokouksen muistiot 22.4. ja 6.5.

Seutuhallitus 25.5.2022

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä asiat tiedoksi.

Päätös.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihiteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

58 § SEUDULLISET ELINKEINOVOYÖHYKKEET, LÄHETEKESKUSTELU

9.10-9.40 (30 min)

Seutusuunnittelupäällikkö Kuusela, 23.2.2022

Fiksu kasvu uuden seutustrategian luonnoksessa sisältää tavoitteen kuntarajat ylittävästä elinkeinojen sijoittumisesta ja elinkeinojen kasvun tukemisesta maankäytön keinoin.

Seutuyhteistyössä toteutettiin ensimmäinen seudun yritysalueiden nykytilaa ja kuntien elinkeinoyhteistyötä käsittelevä Rajaton seutu- hanke vuosina 2017 ja 2018. Tavoitteena oli löytää kuntien yhteinen tahtotila seudun yritysalueiden kehittämiseksi. Toteutuksessa painottui tiedonkeruu ja analyysi yhteisten työpajojen kautta. Hankkeen tulokset ja löydökset tuolloin olivat:

1. Solmustrategia, jossa kaksi teemaa: Logistiikka sekä Tapahtumat ja matkailu
2. Osaamisen tukeminen - kansainvälistyminen
3. Keskustojen, kehän ja maaseudun dynamiikan tutkiminen

Teemojen maantiedettä ja kartallista sijoittumista päätettiin jatkaa myöhemmin. Hankkeen jatkaminen on kirjattu voimassaolevaan MAL-sopimukseen muodossa:

”Seudullisesti merkittävien yritysalueiden/elinkeinovoyöhykkeiden vahvistamiseksi määritellään kehittämisperiaatteet yhdyskuntarakenteen eri sijainneilla. Kehittämisen tueksi luodaan paikkatietopohjainen seurantaväline.”

Asiaa valmistellut maankäytön -ja asumisen työryhmä (Masto) tarkensi hankkeen tavoitetta seuraavasti:

”Prosessin tuloksena muodostetaan seudullisesti merkittävien yritysalueiden ja elinkeinovoyöhykkeiden määritelmä sekä kehittämisperiaatteen merkinnät kaupunkiseudun rakennesuunnitelmaan.”

Työsuunnitelma

Seudulliset elinkeinovoyöhykkeet -hanke toteutetaan valtakunnallisen MAL-verkoston ja Tampereen yliopiston yhteistyöhankeena vuosina 2022-2023 Business Tampere Oy osallistaen. Vaihtoehtoisia lähestymistapoja hankkeeseen ovat kysyntälähtöinen, ekosysteemilähtöinen ja sijaintilähtöinen lähestymistapa:

Kysyntälähtöinen lähestymistapa

Kysyntälähtöisessä lähestymistavassa muovataan seudun tonttitarjontaa vastaamaan eri tilanteissa ilmenevään kysyntään.

Business Tampereen tilaama, syksyllä 2021 valmistunut selvitys teollisuuden suurinventoinnista toi esiin suuren mittaluokan teollisen investoinnin tilalliset tarpeet. Selvityksessä ei käynyt ilmi teolliseen investointiin kytkeytyvä lisä seudulla olevaan alan arvoketjuun. Tämä lisä voi olla merkittävä. Business Tampere voi tarjota hankkeeseen tiedon tämän hetken yritystonttien ja toimitilan kysynnästä.

Lähestymistavassa nousee esille yritysalueiden inventointi alueiden ajantasaisuuden selvittämiseksi. Tampereen kaupunki inventoi omia alueitaan kuluvan vuoden aikana. Muissa seudun kunnissa yritysalueet ovat pääosin melko uusia ja voidaan kysyä, onko muiden kuntien tilannekuva alueiden käytöstä ajantasaisempi.

Ekosysteemilähtöinen lähestymistapa

Seudullisen elinkeinopolitiikan yhtenä tavoitteena on vahvistaa seutua korkean teknologian ekosysteemien alustana. Ekosysteemilähtöisessä lähestymistavassa tunnistetaan seudun talouden kehityksen kannalta keskeiset yritysryppäät ja pohditaan, millaisia toimia maankäytössä tulisi soveltaa, jotta näitä voitaisiin tukea parhaalla tavalla.

Käytännössä pohditaan, miten eri sijainneissa toimivat ekosysteemin osat tai yksiköt pääsisivät parhaalla tavalla kehittymään sijainneissaan. Tätä kautta seudulle luodaan tarjontaa ja toimintaedellytyksiä niille sijainneille, joille seudulla jo valmiiksi oleva tärkeäksi tunnistettu toimijakunta on asettunut.

Tässä lähestymistavassa on mahdollista tarkastella yritysalueita Business Tampereen tunnistamien merkittävien yritysekosysteemien kautta. Tällaiset voivat asettua rakenteeseen monipuolisella tavalla. Yksi osa ekosysteemiä saattaa sijaita aivan seudun keskustassa ja samaan yhteisöön oleellisesti kuuluva toinen osa jollekin seudun teollisuusalueista. Tyypillisesti ekosysteemit kytkeytyvät myös seudun kampuksiin.

Sijaintilähtöinen lähestymistapa

Alkuperäisessä Rajaton Seutu -hankkeessa määriteltiin kolme teemaa, jotka nostivat esiin seudun sijaintiin, rakenteellisiin ominaisuuksiin ja seudulla olevan toimijakunnan potentiaaliin liittyviä kehittämisteemoja. Tarkoitus oli jatkaa kartallisten tutkielmien tekemistä siitä, millaisiin sijainteihin kukin teemoista sijoittuu. Teemat olivat: 1. Solmustrategia, jonka sisällä oli kaksi teemaa: Logistiikka sekä Tapahtumat ja matkailu. 2. Osaamisen tukeminen - kansainvälistyminen 3. Keskustojen, kehän ja maaseudun dynamiikan tutkiminen.

Osaamisen tukemiseen liittyen Rajaton seutu -hankkeessa 2017-2018 nousivat esiin teollisuuden merkittävä rooli seudun viennissä sekä kampuksen ympärille kehittyneet työpaikkakeskittymät. Nämä molemmat ovat merkittäviä piirteitä seudun nykyisessä yritystoimijoiden kentässä.

Valinta lähestymistavaksi

Ekosysteemilähtöistä lähestymistapaa on pidetty uutta tuovana, ennakkoivana ja hedelmällisenä. Tämän lähestymistavan koetaan tekevän näkyväksi kehittyvän verkoston, joka kiinnittyy seutuun, mutta myös muualle Suomeen ja kansainvälisiin sijainteihin. Kysyntälähtöinen lähestymistapa voidaan kytkeä tähän saavutettuun ymmärrykseen. Business Tampereen tuki työlle on tärkeää ennakoivalmisteluissa sekä koko hankkeen ajan.

Kuitenkin myös perinteistä sijaintilähtöistä ajattelua on pidetty tärkeänä lähtökohtana. Lopulta työssä tarvitaan molempia. Näin ollen seudullisesti merkittäviä yritysalueita tulee tarkastella ekosysteemilähtöisen ja sijaintilähtöisen mallin yhdistelmänä, hybridimallina.

Toteutus

Lähestymistapaa koskevan päätöksen jälkeen käynnistyy toteutusvaihe. Se sisältää Business Tampereen ekosysteemivastaaville kyselyn ja haastattelumahdollisuuden, jonka kautta muodostetaan tilannekuva tai inventointi seudullisesti merkittävistä kohteista ja alueista seudun rakenteesta. Toteutus sisältää myös kaksi fokusryhmätyöpajaa seudun kaa-voitusjohdolle ja elinkeinojen kehittäjille mukaan lukien Kauppakamari ja Pirkanmaan Yrittäjät.

Työskentelyn tarkoituksena on MAL4-sopimuksen kirjauksen täyttäminen. Työpajoissa määritelty lopputulema kytketään valmisteilla olevaan Rakennesuunnitelman päivittämiseen. Hanke julkaistaan myös raporttina.

Seutusuunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela selostaa asiaa kokouksessa.

Seutuhallitus 25.5.2022

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

hyväksyä, että työskentelyn lähestymistapana on ekosysteemilähtöinen ja sijaintilähtöinen hybridimalli ja

käydä ohjaavan keskustelun hankkeen jatkovalmistelusta.

Päätös.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

59 § MAL4-SOPIMUKSEN SEURANTA VUODELTA 2021

9.40-10.10 (30 min)

Seutujohtaja Nurminen 29.4.2022

Tampereen kaupunkiseutu ja valtio solmivat vuonna 2021 maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen vuosille 2021-2023. Sopimus on järjestyksessään neljäs Tampereen kaupunkiseudulle.

Sopimuksen toimenpiteiden määrä, taloudellinen saanto sekä vastavasti kuntien velvoitteet sopimuksen toimeenpanosta lisääntyivät. Eri-tyisesti maankäytön ja asumisen työryhmä (Masto) sekä liikennejärjestelmätyöryhmä (Lj) ovat vuosisuunnitelmissaan edistäneet sopimuksen toteutumista.

Sopimusprosessiin kuuluu vuosittainen seuranta, joka toteutuu vuosiraportoinnin sekä valtion seurantakokouksen muodossa. Seurantakokous on alustavasti sovittu 18.8. Seurantaraportti käsitellään myös kunnissa. Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä (TKS) vastaa seurantakatsauksen kokoamisesta ja seurantakokouksen järjestämisestä.

Yleinen havainto on, että MAL4-sopimuksen toteutus on edennyt aktiivisesti seutuyhteistyössä.

Maankäyttö, asuminen, liikenne ja muut nostot ovat tiivistelmässä.

Seurantaraportti esitellään kokouksessa.

Seutusuunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela ja seututietopäällikkö Jussi Välimäki selostavat asiaa kokouksessa.

Liite:

- MAL-seurana vuodelta 2021
- MAL4-suranta vuodelta 2021, tiivistelmä

Seutuhallitus 25.5.2022

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

hyväksyä MAL4-sopimuksen vuoden 2021 raportoinnin ja

että seurantaraportti lähetetään jäsenkuntien kunnanhallitusten käsiteltäväksi.

Päätös.

Tiedoksi.

jäsenkunnat

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

60 § ILMASTOLAIN UUDISTAMINEN, LÄHETEKESKUSTELU

10.10-10.30 (20 min)

Kehittämispäällikkö Antti Lippo 29.2.2022

Seudullinen ilmastotyö

Kestävä siirtymä on uuden seutustrategialuonnoksen johtavia ajatuksia, joka näkyy niin lumoavan arjen, fiksun kasvun kuin maailmalle avoimen kaupunkiseudun tavoitteissa.

Tampereen kaupunkiseutu oli edelläkävijä hyväksyessään ensimmäisen seudullisen ilmastostrategian vuonna 2010. Ilmastostrategian visiona oli olla Suomen kärkitasoa CO₂-päästöjen vähentämisessä. 2010 asetettu vähennystavoite vuoteen 2030 oli vähintään 40 % vuoden 1990 tasosta asukasta kohden laskettuna, jonka lisäksi tavoitteena oli pyrkiä 30 % kokonaisvähennykseen.

Seudullinen ilmastostrategia päivitettiin vuonna 2018, minkä seurauksena kaupunkiseudun kaikki kahdeksan kuntaa liittyivät Hiilineutraalit kunnat -verkostoon ja sitoutuivat valtuustojen päätöksellä sitoutuneet HINKU-tavoitteeseen vähentää päästöjä 80 prosentilla vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Tampereen kaupunkiseudusta tuli ensimmäinen HINKU-verkostoon liittynyt kaupunkiseutu. Hiilineutraali kaupunkiseutu 2030-tiekartan teemat ovat myös seudun kuntien omien HINKU-tiekarttojen pohjana.

Hinku-tiekarttojen valmistelu ja toimeenpano on edennyt vaihtelevasti seudun kunnissa. Osassa kuntia tiekartta on valmistunut ja hyväksytty 2020, toisissa 2021 aikana ja osassa 2022. Huhtikuussa 2022 tiekartta on vielä kesken ja hyväksymättä yhdellä jäsenkunnalla. Kuntien haasteena tiekarttojen valmistelussa ovat olleet Korona-pandemia ja resurssi- tai osaajapula. Etenemisestä on raportoitu edellisen kerran kuntajohtajille 9.4.2021.

Hinku-työn kokonaisvaltainen arviointi- ja päivitys on tarkoitus tehdä vuonna 2023. Arviointi- ja päivitysajankohdan ajoitus vuodelle 2023 on erinomainen, koska kansallinen ilmasto- ja ympäristöpolitiikan ohjaus uudistuu mm. ilmastolain uudistuksen ja ympäristöministeriön valmisteleman Vähähiilinen kiertotalous-sopimuksen myötä. Lisäksi vuoden 2022 aika valmistuu mm. kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumisen suunnitelma.

Seututasolla ilmastotyöryhmä on edistänyt seudullisen tiekartan tavoitteista erityisesti i) Uudistuva energian tuotanto ja kulutus, sekä ii) sopeutuva kaupunkiseutu -teemoihin liittyviä tavoitteita:

- Seudullinen rakentamisen energianeuvonta -hanke sai 70 000€ rahoituksen ympäristöministeriöltä. Hankkeen toteuttajana on Ekokumppanit ja hyötyjinä seudun kunnat. Hankkeen toteutusaika: 5/2021-12/2022.
- Sopeutuva kaupunkiseutu -teeman osalta on TKS sai ympäristöministeriöltä 28 000€ rahoituksen ilmastonmuutokseen sopeutumisen tavoitteiden ja periaatteiden muodostamiseen. Tavoitteita ja periaatteita hyödynnetään rakennesuunnitelman päivityksessä ja Hinku-tiekarttojen täydennyksessä. Hanke valmistuu 28.2.2023 mennessä.

Ilmastolaki uudistuu

Suomen voimassa oleva ilmastolaki on vuodelta 2015. Hallituksen esitys ilmastolain uudistamiseksi (HE 27/2022 vp) annettiin eduskunnalle 3.3.2022. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2022. Lakiuudistuksen keskeisinä muutoksina olisivat:

- Hiilineutraaliustavoite vuodelle 2035, nielujen vahvistamistavoite ja tavoite hiilinegatiivisuudesta vuoden 2035 jälkeen
- Maankäyttösektori ja hiilinielujen vahvistamista koskeva tavoite otetaan mukaan lakiin
- Lisäksi ilmastolakiin valmistellaan kuntavelvoitetta: velvoite laatia ilmastosuunnitelmat kunta-, seutu- tai maakuntatasolla. Kuntavelvoitteesta järjestetään lausuntokierros kesän aikana. Kuntavelvoite käsitellään syksyllä 2022 annettavan toisen HEn yhteydessä.

Ilmastolain ja sen sisältämän kuntavelvoitteen ei olemassa olevan tiedon varassa odoteta tuovan merkittäviä uusia velvoitteita Tampereen kaupunkiseudun kunnille, koska seudun kunnat ovat laatineet ilmastosuunnitelmat Hinku-työssä. Päivitystarpeita seudulliseen ja kuntien Hinku-työhön ja uusia ilmastosuunnitelmiin integroitavia tai vahvistettavia elementtejä olemassa olevan tiedon varassa olisivat mm.

- tietoisuuden lisääminen ilmatoriskeitä ja sopeutumisesta
- aktiivisempi tiedottaminen ja vaikuttaminen alueen yrityksiin ja asukkaisiin
- ilmastotyön seurannan ja päivittämisen strukturointi.

Keskeinen uusi ilmastotyön vahvistettava elementti on olemassa olevan tiedon varassa kestävä julkiset hankinnat, johon ei nykyisin ole seudullisia työkaluja tai kehittämistoimenpiteitä vähäisten resurssien takia.

Kehittämispäällikkö Antti Lippo selostaa asiaa kokouksessa.

Seutuhallitus 25.5.2022

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

Päätösehdotus.

keskustella uudistuvan ilmastolain vaikutuksista seudulliseen ilmasto-työhön

Päätös.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

61 § SEUDULLISEN VÄHÄHIILISEEN KIERTOTALOUSSOPIMUKSEN VALMISTELU

10.30-10.50 (20 min)

Kehittämispäällikkö Lippo

Vähähiilinen kiertotaloussopimus on ympäristöministeriön valmistelema vapaaehtoisuuteen perustuva sopimus, jonka tavoitteena on edistää vähähiiliseen kiertotalousyhteiskuntaan siirtymistä eri sektoreilla vuoteen 2035 mennessä. Sopimuksen taustalla on Valtioneuvoston periaatepäätös (04/2021) kansallisesta Kiertotalousohjelmasta.

Osana sopimusta yritykset ja muut toimijat voivat liittyä ja tehdä vapaaehtoisia sitoumuksia kiertotalousohjelman luonnonvaratavoitteiden toteuttamiseksi, uusiomateriaalien käytön lisäämiseksi sekä hiilineutraalin kiertotalousyhteiskunnan edistämiseksi. Sopimusta tehdessä toimijat määrittelevät omasta toiminnastaan tavoitteet ja toimenpiteet, jotka edistävät kiertotalouteen siirtymistä mahdollisimman vaikuttavasti.

YM kutsuu mukaan laajan joukon toimijoita, mm. toimialajärjestöt, yritykset, maakunnat, kaupungit, kunnat ja muut tahot. YM:n tavoitteena on, että kesäkuuhun 2023 mennessä sopimukseen on liittynyt vähintään kaksi keskeistä toimialajärjestöä, 2-5 oman toimialansa keskeistä yritystä, sekä 20-30 edelläkävijäkuntaa ja kaupunkia tai 3-7 maakuntaa.

Sopimuksen tavoitteet tulevat EUn ja kansallisesta lainsäädännöstä:

- luonnonvarojen kestävämpi käyttö,
- uusiutumattomien luonnonvarojen kulutuksen vähentäminen
- materiaalien kiertotalousasteen kaksinkertaistuminen
- korkeamman arvonlisän tuotteet
- kestävää kasvua vähähiilisestä kiertotaloudesta

Kaupunkiseudun lähtökohdat sopimusvalmisteluun

Tampereen kaupunkiseudun mahdollisuudet osallistua sopimusmenettelyn valmisteluun ovat lähtökohtaisesti hyvät. Taustalla on fiksua kasvua painottava uusi seutustrategian luonnos, seudullisesti organisoitu toimintatapa, läheinen kumppanuus muiden seudullisten ja alueellisten toimijoiden kanssa (Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan Jätehuolto, Business Tampere) sekä hyvä sitoutuminen ja näytöt sopimusmenettelyn vaikuttavuudesta.

Koska sopimusvalmistelu tehdään yhdessä kiinnostuneiden toimijoiden kanssa, on kaupunkiseudulla mahdollisuus myös itse vaikuttaa sopimuksen painotuksiin, lisäarvoon ja konkreettiseen hyötyyn kaupunkiseudulle ja sen kunnille.

Sopimusvalmistelussa kaupunkiseutu asettaisi ja laatisi omat tavoitteet ja toimenpiteet vähähiilisen kiertotalouden edistämiseksi, jota voidaan kutsua myös seudulliseksi ohjelmaksi.

Seudullinen ohjelma voitaisiin muodostaa esim. kunkin kunnan omiin erityispiirteisiin, vahvuuksiin tai intresseihin pohjaavaksi, jolloin yksittäinen kunta tai muu toimija ottaisi vetovastuun yksittäisestä teemasta. Ajatuksena olisi tällöin se, ettei tavoitella kaikkien toimenpiteiden samanaikaista toteuttamista kaikissa kunnissa, vaan luodaan seudullinen ohjelma, jossa veturikunta/-toimija kehittää ratkaisuja, joita pyritään hyödyntämään, levittämään ja skaalaamaan muualle seudulla (ja kansallisesti) ohjelman edetessä, erilaisten alustojen ja uusien toimintamallien avulla. Näin kullekin teemalle/toimenpiteelle saataisiin alusta asti selkeä omistaja- tai veturitaho. Seudullisen ohjelman etenemistä seurattaisiin Kiertotaloussopimuksen seurantana kuntajohtajakokouksessa ja seutuhallituksessa.

Sopimuksen mahdollisia hyötyjä

Käytännössä seudullinen kiertotalousohjelma laajentaisi ja syventäisi seudun ja seudun kuntien nykyistä Hinku-työtä ja Hinku-tiekarttoja – missä on jo nyt muutamia yleisiä kiertotalouteen liittyviä tavoitteita tai toimenpiteitä.

Osallistuminen kiertotaloussopimukseen tarjoaisi seuraavia hyötyjä kaupunkiseudulle

- Vähähiilinen kiertotalous toimii kestävän kasvun lähteenä, edistää seutua investointiympäristönä, vauhdittaa teollisuuden ja elinkeinon uudistumista (brändi)
- Kiertotalous lisää kaupunkiseudun omavaraisuutta ja huoltovarmuutta ja vähentää riippuvuutta globaaleista tuotantoketjuista ja niihin liittyvistä häiriöistä (omavaraisuus)
- Kiertotaloussopimuksen avulla kaupunkiseudulle syntyy helposti kommunikoitava kestävän siirtymän kehikko, mikä laajentaa Hinku-työn kestävään kasvuun: vähähiilisyys, luonnonvarojen kestävä käyttö, luonnonmonimuotoisuus. (johtaminen)
- Kiertotaloussopimus korostaa kiertotalouden taloushyötyjä: parempi tuottavuus, korkeampi jalostusaste, kilpailukyky ja omavaraisempi kunta- ja seututalous, missä keskiössä on ”seudullinen resurssivii-saus” (talous)
- Kiertotaloussopimus vauhdittaa myös pilotti- ja referenssi-kohteiden syntymistä kaupunkiseudun yrityksille, mitkä osaltaan auttavat

luomaan uutta taloudellista toimeliaisuutta ja uudistamaan seudun yrityskantaa. Business Tampereen kytkeminen sopimuksen toteutukseen onkin erittäin tärkeää. Tämä avaa reitin myös Business Finlandin rahoituksiin vähähiilisen kiertotalouden teemoissa. (kumppanuus)

- Kaupunkiseutu saa sopimuksen kautta myös kansallisen kiertotalouden osaamisverkoston tukea ratkaisujen etsinnässä hallinnollisiin, teknisiin ja lainsäädännöllisiin pullonkauloihin (tietojohdaminen)

Kunta- ja seututason käytännön työn, hankemuotoisen työskentelyn ja investointien tukena on lähivuosina erilaista kansallista ja EU:n hankerahoitusta, koska vähähiilinen kiertotalous (sis. digi) on teemana lähtökohtaisesti keskeinen osa EU:n kestävästä elvytyksestä ja vihreän siirtymän rahoitusta.

Sopimuksen osapuoli ympäristöministeriö ei vielä voinut varmistaa erityistä kansallista rahoitusta, joka olisi sopimusosapuolien käytössä 2023 alkaen, mutta pyrkii luomaan näitä rahoitusinstrumentteja.

Sopimuksen valmisteluun osallistuvat toimijat saavat 2022-23 ympäristöministeriöltä asiantuntijoiden sparrausta ja tukea omien tavoitteidensa ja niiden vaikuttavuuden arviointiin.

Sopimusosapuolisuus mahdollistaa edelläkävijyyden ja tuo parhaimmillaan uusien ratkaisujen myötä kilpailuetua. Toiminta voi lisätä houkuttelevuutta yksityisten ja institutionaalisten rahoittajien silmissä ja tuoda seudulle, kunnalle tai toimialalle positiivista mielikuvaa.

Sopimusvalmistelun aikataulu

- 6/2022: aiekirjeet kunnista ja muilta toimijoilta ympäristöministeriöön: "sitoudumme mukaan prosessiin" (huom. ei vielä sitouduta sopimukseen)
- kevät 2023: tavoitteiden ja toimien valinta, suunnitelmien laadinta
- kesä 2023 → sopimuksen valmistuminen ja allekirjoitus ja toimien seuranta alkaa

Sopimuksen allekirjoittaminen kesällä 2023 tarkoittaisi seudun ilmastotyön fokuksen laajentamista vähähiilisydestä (Hinku) vähähiiliseen kiertotalouteen → kestävään kasvuun.

Asiaa on valmisteltu kaupunkiseudun ilmastotyöryhmässä kevään 2022 aikana. Työryhmä esittää kuntajohtajakokoukselle ja seutuhallitukselle kokouksessaan 28.4 aiekirjeen lähettämistä ympäristöministeriöön ja jatkovalmisteluihin siirtymistä.

Kevään aikana aloitteesta on keskusteltu mm. Petri Räsäsen (Pirkanmaan liitto), Harri Kallion (Pjhoy), Sakari Ermalan (Verte oy) ja Pirkko Eteläahon (Business Tampere) kanssa. Kaikki mainitut sidosryhmät puoltavat tässä vaiheessa jatkovalmisteluja ja tavoitetta seudullisen ja maakunnallisen vähähiilisen kiertotalousohjelman edistämisestä. Koko maakunnan liittymistä sopimukseen puoltaa mm. käynnissä olevan maakunnallisen bio- ja kiertotalousalustan kehittämishanke (PirkaCirc) ja maakunnallisen kaksoissiirtymän (vihreä ja digi siirtymä) edistäminen.

Lippo selostaa kokouksessa aiheista käytyä keskustelua ilmastotyöryhmässä ja eri sidosryhmien kanssa ja kuvaa millainen vähähiilinen kiertotalous -ohjelma seudulle voisi muodostua, miten ohjelma laadittaisiin ja resursoitaisiin, ja millaisella aikataululla ympäristöministeriö sopimusta valmistelee.

Seutuhallitus 25.5.2022

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

päättää osaltaan, että kaupunkiseutu (TKS) ilmoittaa ympäristöministeriölle aiekirjeen muodossa kiinnostuksesta ja jatkaa vuoropuhelua ministeriön kanssa seudullisen kiertotaloussopimuksen valmistelusta

että sopimuksen valmistelun seurantakatsaus annetaan kuntajohtajille ja seutuhallitukselle marras-joulukuussa 2022 ja keväällä 2023 tavoitteiden ja toimien valinnan yhteydessä ja

että liittymisestä sopimukseen päätetään kesällä 2023.

Päätös.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihiteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

62 § SEUTUHALLITUKSEN JA KUNTAJOHTAJAKOKOUKSEN TYÖ- JA SEMINAARIMATKA 31.8.-2.9.2022

10.50-11.00

Seutusihteeri Pohjonen

Seutuhallitus on kerran kaudessaan tehnyt työ- ja seminaarimatkan, jonka aikana on tutustuttu mm. merkittäviin yhdyskuntarakenteen kehittämishankkeisiin, seudullisen/kunnallishallinnon organisointi- ja rahoitusmalleihin, paikallishallinnon ja valtion väliseen sopimuskumppanuuteen sekä yleisiin kaupunki- ja yhteiskuntapolitiikan ajankohtaisiin teemoihin. Matkakohteet ovat olleet Lähi-Euroopassa (Kööpenhamina, Amsterdam, Stuttgart & Freiburg, Haag & Delft sekä Hampuri).

Vuoden 2022 Tampereen kaupunkiseudun seutuhallituksen ja kuntajohtajakokouksen työ- ja seminaarimatka suuntautuu Osloon, joka valittiin Euroopan vihreäksi pääkaupungiksi v. 2019. Blue&Green teemaisella ekskursiolla tutustutaan esimerkiksi kaupungin luontoperustaisiin ratkaisuihin.

Kohteita ovat mm. Losaeterin kaupunkiviljelyprojektiin tutustuminen sekä muutamat muut kaupunkivihreää lisänneet kehityskohteet. Matkaohjelmassa on myös Oslo's Urban Development Strategyn esittely kaupungintalolla.

Muita ajankohtaisia teemoja ovat lisäksi keskustojen kehittäminen, kävelyn ja pyöräliikenteen edistäminen, ilmastomuutoksen ehkäiseminen (ilmastobudjetointi), kestävä tulevaisuus siirtymä, katuvihreä ja sini-vihreät ympäristöt, seudullinen liikennejärjestelmä sekä varautuminen ilmastomuutoksen tuomiin riski-ilmiöihin. Osloon seudulla on tehty monia onnistuneita toteutuksia em. teemoista.

Matkalla pidetään seutuhallituksen kokous.

Työ- ja seminaarimatalle ovat osallistuneet seutuhallituksen varsinaiset jäsenet, kuntajohtajakokouksen varsinaiset jäsenet sekä seutujohtaja ja seutusihteeri. Matka on maksettu seutuyksikön kustannuspaikalta. Matkalta ei ole maksettu ulkomaanpäivärahaa. Mahdolliset kulukorvaukset ja ansiomenetykskorvaukset sekä kokouspalkkio seutuhallituksen jäsenille on maksettu.

Matkan järjestelykumppanina on Ramboll Oy, jonka palveluja on käytetty aikaisemmin mm. Hampurin matkan yhteydessä.

Matkustaminen tapahtuu Tampere-Pirkkalasta suorilla lennoilla Osloon.

Meno: 31.8.2022 klo 12.55 Tampere-Pirkkalasta

Paluu: 2.9.2022 klo 16.30 Tampere-Pirkkalaan

Lopullinen matkaohjelma ja tarkempi matkustusaikataulu valmistuvat myöhemmin.

Sitovat ilmoittautumiset otetaan kokouksessa.

Matka on huomioitu kuntayhtymän vuoden 2022 käyttösuunnitelmas-
sa.

Liite:

- matkaohjelma/luonnos 25.4.2022

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 25.5.2022

Seutujohtaja Nurminen

Seutuhallitus päättää

että seutuhallituksen ja kuntajohtajakokouksen varsinaisten jäsenten
työ- ja seminaarimatka järjestetään 31.8.-2.9.2022 Osloon,

että matkan järjestämispalvelut tuottaa Ramboll Oy,

että seutuyksiköstä matkalle osallistuvat seutujohtaja Nurminen ja seu-
tusihteeri Pohjonen,

että matkalta ei makseta ulkomaanpäivärahaa,

että mahdolliset luottamushenkilöiden kulukorvaukset, ansiomenetyk-
sorvaukset sekä kokouspalkkio maksetaan ja

että matkan kustannukset maksetaan kustannuspaikalta 606100, seu-
tuyksikkö.

Päätös.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

63 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT

10.50-11.00

Kuntalain 92 §:n sisältyvät määräykset viranhaltijapäätösten ottamisesta seutuhallituksen käsiteltäväksi.

Kuntayhtymän hallintosäännössä on tarkempia määräyksiä asioista, joista seutujohtaja päättää. Lisäksi seutuhallitus voi päätöksellään delegoida päätöksenteon asiassa seutujohtajalle.

Seutuhallitukselle esitetään seutujohtajan päätöspöytäkirjat 20.4.-18.5.2022 asioiden mahdollista käsiteltäväksi ottamista varten.

Pöytäkirjat ovat luettavissa ennen kokousta seututoimistolla.

Liite:

- Koonti seutujohtajan päätöksistä

Seutuhallitus 25.5.2022

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä tiedoksi seutujohtajan tekemät päätökset ja

että päätöksiä ei oteta seutuhallituksen käsiteltäviksi.

Päätös.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

64 § SEURAAVAT KOKOUKSET

10.50-11.00

Vuoden 2022 kokoukset klo 9.00-11.00

Seutupäivä 1.6.2022.

22.6.

Heinäkuussa ei kokousta

31.8.-2.9. kokous sekä työ- ja seminaarimatka Osloon.

28.9.

26.10.,

30.11.,

21.12.

65 § MUUT ASIAT

10.50-11.00

66 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

11.00